

[innovatieagroennatuur.nl](http://www.innovatieagroennatuur.nl)

Innovatie Agro & Natuur | Nudging the crowd

4-5 minutes

Tijdens het [congres van NIGZ en NSPOH](#), eind januari, stond een Engelse term centraal: nudging. Een hoogleraar van de WRR vertelde hoe nudging ons kan helpen om een gezondere samenleving te krijgen. Even later was ik bij een bijeenkomst, over stadslandbouw, waar gesproken werd over wisdom of the crowds en crowdsourcing. Let wel, beide bijeenkomsten waren gewoon in Nederland, met Nederlandstalig publiek. Ik ben geen taalpurist, maar heb toch een voorkeur voor Nederlandse termen boven de vaak dikdoenerige Engelse. Als er een goed alternatief is althans. En ik moet eerlijk zeggen dat ik die bij 'nudging' en 'wisdom of the crowd' niet 1-2-3 kon bedenken. Waar gaat het om?

Bij Nudging moet ik zelf altijd onwillekeurig denken aan een van mijn favoriete sketches van Monty Python.

Nudge betekent hier letterlijk: een zacht elleboogduwtje geven. Volgens Henriëtte Prast, de WRR-hoogleraar, kun je er een bredere betekenis aan geven. Zij had voor het gezelschap van gezondheidsbevorderaars [een prikkelende boodschap](#): vertrouw minder op informatie-overdracht en bewustwordingscampagnes, en meer op indirecte, zachte, soms onmerkbare vormen van gedragsbeïnvloeding. Zij borduurde hiermee voort op een boeiend boek van twee Nobelprijswinnaars voor de economie, Sunstein en Thaler, getiteld ... Nudge! Een boek dat ik van harte kan aanbevelen omdat het leuke voorbeelden geeft van hoe nudging beter kan werken dan ge- en verboden. Zoals het voorbeeld van de gevaarlijke bocht in een snelweg die ondanks de vele borden veel slachtoffers veroorzaakte. Door voor de bocht horizontale strepen steeds dichter op elkaar op het wegdek te schilderen, krijgen automobilisten de illusie dat ze harder rijden en gaan prompt afremmen. Gevolg: veel minder ongelukken. Op [hun website](#) staan nog meer voorbeelden.

Tijdens het congres was veel interessants te beleven, maar twee zaken licht ik er uit: de oproep een goede Nederlandse vertaling voor 'nudging' te bedenken, en de vele workshops waar geprobeerd werd zoveel mogelijk gebruik te maken van de kennis en ervaringen van de deelnemers (ja, het woord crowdsourcing viel ook hier!). Aan het eind van het congres bleek dat de speciaal daarvoor ingerichte jury niet kon kiezen uit twee suggesties: het neologisme *steunkeus*, en de Vlaamse betekenis van het woord [pinken](#) (knippen, richting aangeven). Ik viel gelijk voor 'pinken', ook vanwege de verborgen associatie met ongemerkt naar de hand zetten (via de zwakste vinger!). De jury gaat nog in nader beraad over de definitieve keuze – ik ben benieuwd.

Bij *crowdsourcen* moet ik ook altijd aan iets monty-python-achtigs

denken, namelijk stage-diving (podiumduiken?). Hier vertrouwt de 'springer' erop dat het publiek hem niet zal laten vallen. Bij crowdsourcing en wisdom of the crowd speelt hetzelfde mechanisme: vertrouwen hebben in de groep, het publiek, de massa. In veel van de workshops (werkworkshops? Nee, niet mooi) op het congres werd dit mechanisme goed benut, eenvoudigweg door de talrijk aanwezige experts de ruimte te geven elkaar vragen te stellen en ideeën te genereren. Luisteren naar een geleerde professor is boeiend en nuttig, maar luisteren naar heel veel professionele collega's evenzeer.

Zo ook op de [stadslandbouwbijeenkomst, deze week in Almere](#), waar zo'n 50 deelnemers (is dat een crowd?) flink aan het werk werden gezet. In een 'wereldcafé-formule' gingen we van tafel naar tafel, van vraagstuk naar vraagstuk. Dat leverde de organisatie een volgens mij zeer nuttige werkagenda voor de komende maanden op.

Een opvallende overeenkomst tussen beide gebeurtenissen was dat groepen zo gemakkelijk te verleiden zijn tot het gedrag dat de organisatoren van tevoren hebben bedacht. Zonder morren onderwerpen we ons aan groepsmethodes, waarschijnlijk omdat we allemaal wel weten dat 2 meer kunnen dan 1. Nudging the crowds is erg effectief, dus wie zeurt er dan nog over anglicismen?